

SANDEFJORD
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024-2025

GRAVDAL BARNEHAGE

INNHOLD

1. fakta om barnehagen	4
2. hva er en årsplan	5
3. barnehagenes overordnede mål	5
lov om barnehager - §1. formål (2017):	5
forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) – kapittel 1 barnehagens verdigrunnlag	5
4. barnehagens innhold	6
barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	6
barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	7
barnehagen skal fremme danning	7
barnehagen skal fremme læring	8
Barnehagen skal ha et godt psykososialt barnehagemiljø	8
barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	9
barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	9
barnehagens arbeid med samisk kultur	10
barnehagens arbeid med mangfold	10
5. Spesielle innsatsområder for vår barnehage	11
6. tenk sammen	14
7. medvirkning i planleggingsarbeidet	14
barneperspektivet	14
foreldreperspektivet	15
8. planlegging, vurdering og dokumentasjon og progresjon	15
9. overganger	17
ny i barnehagen	17
overganger innad i barnehagen	17
overgang barnehage - skole	18
10. viktige datoer og merkedager	18

GRAVDAL BARNEHAGE

Adresse: Høgenhallveien 7

Telefon: 93 42 94 97

e-post enhetsleder: elisabeth.trollsas.jellum@sandefjord.kommune.no

www.sandefjord.kommune

«Det handler om å leke»

FORORD

Inkluderende praksis som grunnlag for å skape et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn

Barnehagen skal være en arena som ivaretar og inkluderer alle barn, uavhengig av språk, kjønn, etnisk bakgrunn, seksuell orientering og fysiske eller kognitive forskjeller. Alle barn er likeverdige og alle barn skal få like muligheter til å utvikle seg gjennom lek, utforskning, omsorg, læring og danning. Dette krever et kompetent barnehagepersonell som er tett på barna, som har god kjennskap og kunnskap om barns utvikling og barndom i et nåtids- perspektiv. Det krever at alle som jobber med barn rustes i møte med hverdagens behov. Gode barnehager som løfter alle barn uavhengig av bakgrunn, er de viktigste bidragene for å skape et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle. Skal vi sikre at vi klarer å inkludere alle barn må vi jobbe for at alle barnehager har inkluderende praksis.

Det er viktig å jobbe aktivt med inkluderende praksis i barnehagen av flere grunner. Vi skal sikre at vi fremmer barnehagemiljø der alle barn føler seg verdsatt og akseptert uavhengig av bakgrunn, evner eller ferdigheter. Dette bidrar til å skape et trygt og positivt leke- og læringsmiljø som støtter barnas utvikling og trivsel. I tillegg fremmer inkluderende praksis sosialt samspill og empati blant barna, som er viktige ferdigheter å utvikle tidlig i livet. Samtidig gir en barnehage preget av inkluderende praksis en læringsarena hvor barn opplever respekt for mangfold og ulikheter, noe som senere i livet bidrar til å bygge et inkluderende og demokratisk samfunn.

et

Skal vi lykkes med inkluderende praksis må vi også lykkes med å integrere den spesialpedagogiske praksisen inn i barnehagens fellesskap. Inkluderende spesialpedagogisk praksis legger vekt på å skape et læringsmiljø som er tilgjengelig for alle barn, uavhengig av deres individuelle behov eller ferdigheter. Dette innebærer en forståelse for at alle barn er unike og lærer på forskjellige måter, og at tidlig intervensjon og støtte kan ha en betydelig positiv effekt på barns utvikling og danning. Inkluderende spesialpedagogisk praksis handler ikke bare om tilrettelegging og støtte for barn med særskilte behov men om å skape et læringsmiljø der hvert barn får mulighet til å oppnå sitt fulle potensial. Dette krever en kontinuerlig innsats for å reflektere over og forbedre praksis, i samarbeid med hele barnehagen, i seksjonen og på tvers av kommunalområdet vårt. Sammen med skole og PPT jobber barnehagene med å utarbeide tiltak som skal bidra med et varig kompetanseløft innenfor det spesialpedagogiske feltet og sikre at våre ansatte har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Dette arbeidet kalles Kompetanseløftet og er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PPT og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.

Vennlig hilsen

Annemarte Meland Bekkevold
Seksjonsleder barnehage

1. FAKTA OM BARNEHAGEN

Gravdal barnehage ligger sentralt i Andebu med gangavstand til sentrum, kirken etc.

Barnehagen ligger i naturskjønne omgivelser med flotte uteområder som nærmeste nabo.

I skogen ved barnehagen er det en tursti som fører til en opparbeidet uteplass med ildsted og to koselige gapahuker. I skogen rett ved barnehagen er «båten», det er en liten selvbygget skute ved en liten bekk. Et populært sted både for de minste og de litt større barna.

På jordet ved siden av barnehagen er det flotte akebakker om vinteren. Ski og turmulighetene er mange. Gravdal barnehage ble bygget i 2007, og består av fire avdelinger. Avdelingene heter Jordkanten, Skrenten, Utsikten og Steinrøysa. Barnehagen har ca. 70 barn og 22 ansatte.

Midt i barnehagen er det et fellesrom som kalles «Høgenhall». Rommet egner seg godt til ulike aktiviteter, fellessamlinger og ulike felles arrangementer. Inne i barnehagen er det mange små rom som gjør at barna kan leke og ha ulike aktiviteter i små grupper.

VISJON OG VERDIER GRAVDAL BARNEHAGE

Visjon

Vår visjon «**En unik og mangfoldig barnehage**» handler om å ivareta hvert enkelt barns særegenhet og retten til å være seg selv. Samtidig som barnehagen vår skal være et felleskap hvor vi møtes i respekt for hverandres forskjellighet.

Det er gjennom et bredt samarbeid med både barn, foreldre og ansatte utarbeidet en ny Visjon for Sandefjord kommunale barnehager. Visjonen er: «Det handler om å leke!». Alle kommunale barnehager skal barnehageåret 24-25 jobbe videre med verdiene som er knyttet til visjonen, og gjennomføre refleksjonsprosesser i forhold til hva og hvordan vi skal innarbeide verdiene i vår barnehage og videre i arbeidet med barna. Gravdal sin nåværende visjon og verdier vil bli en del av det nye visjonsarbeidet.

Verdier

Verdiene våre «**Humor, Engasjement og Trygghet**» skal gjennomsyre alt arbeidet vårt overfor barn, kolleger og foresatte. Gode relasjoner er nødvendig for å kunne være en god barnehage for voksne og barn. Det er gjennom de voksnes bevissthet og refleksjoner om sine verdier og holdninger at hverdagen blir preget av gode relasjoner. Derfor har arbeid med voksenrollen stor plass i Gravdal barnehage.

2. HVA ER EN ÅRSPLAN

Årsplanen skal vise hvordan den enkelte barnehage vil omsette rammeplanens formål og innhold og eiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Årsplaner i Sandefjords kommunale barnehager bygger på:

- Lov om barnehager (2017)
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)
- FN' bærekraftsmål 3 og 4; God helse og livskvalitet og God utdanning
- Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune
- Standard for tilvenning i Sandefjord kommune
- Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i Sandefjord kommune
- Tenk sammen i Sandefjord kommune
- Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager

Teksten i de blå boksene der ikke annet er referert viser til Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

3. BARNEHAGENES OVERORDNEDE MÅL

Barnehagenes overordnede mål er styrt av nasjonale mål formulert i lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

LOV OM BARNEHAGER - §1. FORMÅL (2017):

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER (2017) – KAPITTEL 1 BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

«Det handler om å leke»

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

4. BARNEHAGENS INNHOLD

Rammeplanen sier at barnehagens årsplan blant annet skal vise hvordan barnehagen jobber med omsorg, lek, dannelse og læring, og i våre barnehager velger vi også å ta med rammeplanens fokus på å fremme vennskap og fellesskap, samt kommunikasjon og språk.

Rammeplanens fagområder med hva barnehagen skal bidra til og hva personalet skal, er underlag for hvordan barnehagene planlegger arbeid med barnehagens innhold

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehage skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandling.

I Gravdal barnehage prioriterer vi barnas behov for omsorg ved å sikre at personalet er oppmerksomme og åpne overfor hvert enkelt barn, samt situasjonen og gruppen som helhet. Omsorg innebærer de ansattes evne til å forstå barnas behov og deres utvikling. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, og evnen og viljen til å samhandle. For at barn skal føle seg trygge og ha en optimal utvikling og læring, er det avgjørende at de opplever omsorg. Vi skal være tilstedeværende og engasjerte i hvert enkelt barns trivsel og utvikling.

Rutinesituasjoner i barnehagen, som stell, påkledning og måltider, skal preges av anerkjennende kommunikasjon, god tid og varm omsorg. Det er viktig at de voksne er bevisste og reflekterte rundt sine evner og kompetanse til å gi god omsorg, da dette er en forutsetning for kvaliteten på omsorgen.

I Gravdal barnehage legger vi stor vekt på at hvert barn skal oppleve å bli sett og forstått. Vi arbeider ofte i små grupper med få barn og en voksen, da vi mener dette fremmer barnas mulighet til å oppleve god omsorg, bli sett, hørt og forstått. Det gir også barna bedre muligheter til å vise omsorg for hverandre, oppleve og utøve empati med jevnaldrende, samt utvikle tillit til seg selv og andre.

«Det handler om å leke»

Vi jobber kontinuerlig med voksenrollen for å sikre at personalet er dyktige til å tolke hvert barns behov for omsorg, og for å utøve omsorg med respekt og sensitivitet.

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

I Gravdal barnehage anerkjenner vi lekens egenverdi og dens betydning som en grunnleggende livs- og læringsform. Leken er barnas arena for utfoldelse, læring og selvuttrykk. Det er de voksnes ansvar å sikre at alle barn får delta i leke som gir dem glede og mestring gjennom utforskning og forhandling. Gjennom lek utvikler barna selvforståelse, tilhørighet, og sosial kompetanse ved å samhandle med andre, sette grenser, og dele opplevelser. Lek skal bidra til å fremme gode vennskapsrelasjoner mellom barna.

Lek bidrar til barnas intellektuelle, språklige, emosjonelle, motoriske og sosiale utvikling. Barna lærer å dele, vente på tur, utfordre seg i lekeapparater, utveksle ideer, og vise hensyn til hverandre. Leken styrker konsentrasjon, oppmerksomhet, kreativitet og fantasi. En lydhør, tilstedeværende og veiledende voksen med relasjonskompetanse er derfor viktig. Våre ansatte har høy kompetanse på lek og opptrer observant og anerkjennende i forhold til barns lek.

Vi ser på utelek som en viktig del av barnekulturen. Utelek gir barna verdifulle sanseopplevelser og mulighet til grovmotorisk utfoldelse ved bruk av variert lekemateriell, og færre restriksjoner rundt boltrelek, mer utfordrende terreng og luftigere områder. Vi benytter barnehagens uteområde, skog og nærmiljøet som er områder som fremmer balanse, kondisjon, styrke, utholdenhet og smidighet.

Vi legger stor vekt på ulike former for lek, inkludert rollelek, parallell lek, og regelleker, som alle fremmer vennskap, samhold, glede, utfordringer og diskusjoner. Personalet skal være deltakende observatører, støtte og tilretteleggere og veilede barna inn i leken.

Hos oss i Gravdal barnehage mener vi at lek er uunnværlig for et godt liv.

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer».

Danning innebærer samspill mellom mennesker og kvaliteten i disse interaksjonene. Vi formes av relasjonene vi har til andre mennesker og til miljøet rundt oss. For at barn skal ha mulighet til å utvikle og danne sin identitet, krever det erfaringer og mestring i relasjoner hvor de står individuelt eller sammen med andre.

I Gravdal barnehage fremmer vi danning ved at personalet har et bevisst forhold til sin væremåte. De må lytte, tolke og forstå barnas verbale og non-verbale formidlinger, intensjoner og handlinger. Personalet må undre seg sammen med barna, stille åpne spørsmål, og la barna utføre sine egne handlinger. De voksne må være tilstedeværende og lydhøre, for å kunne se og forstå hva barnas unike behov. Våre verdier utgjør et solid fundament i vårt arbeid med danning.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Læring er nært knyttet til både lek og danning. I Gravdal barnehage fremmer vi læring ved at barna gjennom lek tilegner seg relevante begreper og erfaringer. Matematikk og språk innlemmes i praktiske hverdagslige situasjoner hvor vi bruker ulike begreper, tall, måling, former og regler. Barna lærer å argumentere, forklare, lokalisere og orientere seg, og sette grenser for seg selv. Dette er ferdigheter de også opparbeider seg gjennom leken.

Læring i barnehagen skal foregå både i formelle og uformelle situasjoner, og vi må skape gode lærings- og dannelsesarenaer. Språk, matematikk, lek og læring er tett sammenvevd. De voksne skal være bevisste på sitt arbeid rundt barns språklige og matematiske utvikling, noe som innebærer å benevne og bruke språket aktivt i hverdagen og i ulike situasjoner. I barnehagen vår bygger, baker, synger, spiller, leser, danser, prater og tuller vi sammen. Vi gjenforteller, leker med språket, formidler rim, regler og fortellinger, og leser bøker. Vi bruker også konkrete og IKT-verktøy i dette arbeidet, og gir dermed barna et første innblikk i skriftspråket samt den matematiske og tekniske verden, alt gjennom lek.

Opplevelsen av mestring som gir et godt selvbilde er avgjørende for å tilegne seg ny kunnskap og ferdigheter. God omsorg skaper trygghet og legger grunnlaget for god læring. Dette krever at de voksne i Gravdal barnehage har en anerkjennende holdning overfor barna. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og sammen med dem stiller vi spørsmål og søker svar.

Barna i Gravdal barnehage skal lære å lære.

BARNEHAGEN SKAL HA ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Barnehagens ansvar å legge til rette for og sikre at alle barn i barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø er tydelig uttrykt og presisert i barnehageloven fra 2021. Dette innebærer nulltoleranse for krenkelser og å drive forebyggende arbeid §41), plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt

psykososialt barnehagemiljø (§42-aktivitetsplikten) samt skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn (§43). (lov om barnehager, 2017)

Et godt psykososialt barnehagemiljø er Gravdal barnehage sitt satsingsområde. Se pkt.5 nedenfor, der vi utdyper hvordan Gravdal barnehage ivaretar plikten til å ha et godt psykososialt barnehagemiljø og hvordan vi jobber med dette.

BARNEHAGEN SKAL FREMME VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vennskap er et tema Gravdal barnehage har stort fokus på. Vi har som mål å fremme vennskap gjennom gode relasjoner og et inkluderende fellesskap. I avdelingenes pedagogiske planer utdypes temaet, samt tiltak for hvordan vi skal nå målene.

Vårt arbeid med visjon og verdier, sammen med vårt satsingsområde se pkt. 5.vil sikre barns mulighet for å utvikle og beholde vennskap. I Gravdal barnehage fremmer vi vennskap og fellesskap ved at personalet fremmer empati og omsorg for å forebygge krenkende atferd og mobbing. Personalet må være gode rollemodeller og reflektere over egne verdier og holdninger. Benevning av følelser og oppmerksomhet på prososial atferd, fremmer vennskap og inkludering.

Tilhørighet og fellesskapsfølelse er en viktig trivselsfaktor for oss mennesker. Vi i Gravdal barnehage anerkjenner hverandre og fremmer likeverd ved å se på ulikheter som noe positivt. Ved å bli kjent med hverandre og skape gode opplevelser sammen får man tilhørighet, samt at man finner likheter hos hverandre i fellesskapet.

Barnehagen har mange arrangementer som styrker fellesskapet. Vi har bl.a. fellessamlinger en gang i måneden, felles adventssamlinger i desember, nissefest, discofest, felles påskelunsj og sommerlunsj, samt vårfest med ulike aktiviteter ute. For at barna skal oppleve tilhørighet og felleskap må vi kontinuerlig evaluere slik at vi er sikre på at opplevelsene fremmer dette.

Kommunens vedtatte plan for et godt psykososialt barnehagemiljø er et godt styringsverktøy, som vi vil ha ekstra fokus på og bruker i dette arbeidet.

BARNEHAGEN SKAL FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling».

I Gravdal barnehage fremmer vi kommunikasjon og språk gjennom vår bevissthet om at barn har flere uttryksmåter, da de kan uttrykke seg på andre måter enn ord. Det kan bl.a være gjennom kroppsspråk, tegn, mimikk, peking, følelser, lek, humor.

Vi stimulerer barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legger til rette for at alle barn skal involveres i samspill og i samtaler. Vi voksne sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker, behov og følelser. Vi har språkgrupper/lekegrupper med få barn i hver gruppe, der vi har som mål å stimulere språket på ulike måter gjennom lek og mestring.

Vi voksne i barnehagen må til enhver tid være bevisste vår rolle som språklige forbilder. Vi er lydhøre og lyttende ovenfor barna og følger med på barnas kommunikasjon og språk. Vi tar oss tid til å prate med barna og dette gjør at vi kan fange opp og støtte de barna som har ulike former for kommunikasjons vansker og tilrettelegger for videre utvikling. Vi jobber hele tiden i alle situasjoner med barnas språkutvikling. Det betyr at vi voksne benevner, bruker språket bevisst i hverdagen, gjenforteller, bruker bilder og tekst, leker med språket, formidler rim/regler/fortellinger/leser, gir innblikk i det første skriftspråket, bruker konkrete og IKT verktøy i språkutviklingsarbeidet. Vi er bevisste på å bruke ord og handling parallelt, stille åpne spørsmål og undre oss sammen.

BARNEHAGENS ARBEID MED SAMISK KULTUR

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig hvor i landet de bor. Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Det skal legges til rette for at barna også kan få møte samisk språk.

I Gravdal barnehage synliggjør vi samisk språk og kultur ved å gi barna kjennskap til samisk språk, kultur, tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. I Gravdal barnehage markerer vi samenes nasjonaldag gjennom å synliggjøre kultur og levested før og nå. Vi har fokus på mangfold, og barn med ulike kulturer skal oppleve at deres kultur blir anerkjent. Barnehagen skal oppfylle rammeplan i forhold til dette tema.

BARNEHAGENS ARBEID MED MANGFOLD

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi for fellesskapet.

I Gravdal barnehage synliggjør og verdsetter vi mangfold gjennom vårt spesielle innsatsområde inkluderende fellesskap. I tillegg har avdelingene pedagogiske planer med tiltak for å fremme inkluderende fellesskap, vennskap og mangfold (se pkt. 5).

5. SPESIELLE INNSATSOMRÅDER FOR VÅR BARNEHAGE

INKLUDERENDE FELLEKSAP

Sandefjord kommune har vedtatt en felles standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud for alle barnehagebarn.

Et av temaene i planen er inkluderende fellesskap. Gravdal barnehage har valgt dette som overordnet fokusområdet. Det vil knyttes opp mot vår visjon og verdier. En av forutsetningene for å ha et inkluderende fellesskap er at barnehagen har et godt psykososialt barnehagemiljø.

Inkluderende fellesskap handler om å fremme inkludering og demokratiske prosesser. Barna i Gravdal skal få tidlig erfaring med, og lære å bidra i et inkluderende fellesskap. Alle skal være en del av og påvirke, fellesskapet ut fra sine egne evner og behov.

Vi skal gjennom ulike arbeidsmetoder og virkemidler fremme et inkluderende fellesskap. Vi vil gjennom kompetanseheving av personalet, samt annet faglig påfyll om mangfold og inkluderende praksis, øke kunnskapsnivået og evne til refleksjon. Gjennom arbeid med «Plan for et godt psykososialt barnehagemiljø» har vi definert våre verdier og valgt et felles tema for hele barnehagen som er VENNSKAP. Gjennom dette tema ønsker vi å fremme inkluderende fellesskap og motvirke krenkelse og mobbing. Personalet skal gjøre refleksjonsarbeid gjennom praksisfortellinger, refleksjonsoppgaver og rollespill. Avdelingene vil i refleksjonsarbeidet bruke et pedagogisk planleggingsverktøy «HVA, HVORDAN OG HVORFOR» som metode for å sikre god kvalitet i arbeidet med barna. Evaluering foregår kontinuerlig på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.

ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

For at barna skal få gode opplevelser i barnehagen, må de oppholde seg i et positivt psykososialt miljø. Det psykososiale miljøet i barnehagen består av psykologiske, sosiale forhold og den fysiske utformingen av lekemiljøet. Psykososial helse forbindes med opplevelser av trygghet, mestring, nærhet og livsglede. Tilhørighet og trygghet er avgjørende faktorer for små barns naturlige utvikling. Det er viktig at disse behovene dekkes i stabile og positive relasjoner med andre barn og voksne.

Et godt psykososialt miljø sørger for at barn ikke opplever utestengelse og mobbing. Det består av gode relasjoner som gir barn følelse av at de er godtatt og verdsatt. Et godt psykososialt miljø bidrar til å gi barna et godt selvbilde.

Det er alltid de voksnes ansvar å skape et godt psykososialt miljø for barna i barnehagen. De voksne er forbilder for barna og hvordan de voksne samhandler med hverandre er en viktig del av et psykososialt miljø. Det psykososiale miljøet blir formet av hvordan vi møter hverandre, hvilke signaler vi oppfatter fra menneskene vi omgir oss med og hvilke tilbakemeldinger vi får. Det igjen former oss som mennesker.

Vi har gjennom en refleksjonsprosess i personalet kommet frem til hvilke verdier vi mener definerer et godt psykososialt miljø:

Trygghet og Bli sett og hørt

Trygge barn starter med trygge voksne. Barna møter ansatte som er uthvilte, har god tålmodighet, tid til å snakke med hvert enkelt barn, og som skaper ro i miljøet. De omgir seg med latter, venner, nærhet, kjærlighet og et godt fang å sitte på. Ansatte som ser hvert enkelt barns

behov for omsorg og anerkjennelse. Det betyr ansatte som har et våkent blikk, toner seg inn og tolker hva barnet har behov for i alle situasjoner i løpet av en dag. Ansatte som setter seg ned, viser at de ser og lytter til barna.

Mobbing og krenkelser er noe barnehagen har nulltoleranse for. De voksne ser når et barn er lei seg, de plukker opp ufine kommentarer og tar tak i slike situasjoner og veileder de involverte. De ansatte må være til stede og tilgjengelig. De ansatte har et enormt ansvar når det gjelder å være gode forbilder. Det handler om å kunne være seg selv, tørre å vise alle følelser og tørre å si sin mening.

For at barn skal kunne oppleve trygghet og bli sett og hørt, må de ha faste rammer og en forutsigbar hverdag. Det kan bety felles regler, voksne som samarbeider. Avdelinger med gode rammer og god organisering. Barna skal oppleve god omsorg og de skal bli tatt på alvor. De skal kunne vite at de kan stole på de voksne og at når de sier i fra så blir det tatt på alvor. For å kunne utvikle seg og lære må barna oppleve trygghet. Ved å oppleve mestring vil de utvikle et godt selvbilde og en god selvfølelse. Barns medvirkning kommer til uttrykk når de opplever å bli sett og hørt, ved at de får lov å komme med sine meninger. Det skal være rom for ulikheter. Barn må få lov til å medvirke og eie sin historie.

Ved at barna får lov til å medvirke til sin hverdag skaper vi trygghet og en opplevelse av å bli sett og hørt. Når barna opplever tilhørighet, kommer det også en følelse av å være en del av fellesskapet. Det skal være rom for ulikhet uten at man føler seg utenfor eller annerledes. Det er også avgjørende at vi har et godt samarbeid med foresatte for at barn skal oppleve trygghet, og bli sett og hørt på en god måte.

Det pedagogiske temaarbeidet beskrives mer i avdelingenes pedagogiske plan for barnehageåret 24-25. Planene blir utarbeidet i løpet av august måned, da det er viktig å kjenne barnegruppen før disse blir ferdig skrevet.

FORUTSETNINGER FOR ET INKLUDERENDE FELLESSKAP

Personalet i Gravdal jobber med å skape et inkluderende fellesskap. I praksis betyr dette at vi stadig stiller oss spørsmålet; Hvordan bidrar dette til å skape et inkluderende fellesskap? Vi reflekterer over egen praksis i for eksempel: måltidsituasjoner, turer, samlinger, aktiviteter eller her og nå situasjoner i møte med barna. Vi bruker vår kunnskap og erfaringer til å drøfte hvorvidt det vi gjør for barna er med på å skape et inkluderende fellesskap.

Vi mener disse forutsetningene må være til stede for å skape et inkluderende fellesskap:

1.Lek	2.Barns medvirkning	3.Reflekterte ansatte	4.Gode rammer

1. Lek

Lek er barns naturlige væremåte, og vil være en forutsetning for barns sosiale samspill og vennskap. Som igjen er avgjørende for barns psykososiale miljø. Når vi vet at et godt psykososialt miljø er viktig for barns utvikling, tar vi leken på alvor i Gravdal barnehage.

Mer utfyllende om lek står lenger opp i årsplanen, der vil viktigheten av lek for barns trivsel og gode opplevelser i hverdagen tydeliggjøres mer grundig.

2. Barns medvirkning

Barnas følelsesmessige uttrykk skal tas på alvor og tas med i planlegging og utføring av barnehagens hverdagsliv og aktiviteter. Barns rett til medvirkning handler om hvordan barna oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger. De voksne skal gi tid og rom til barnet slik at det er mulig. Personalet i barnehagen må være imøtekommende og anerkjennende voksne som undrer seg sammen med barna og stiller åpne spørsmål. Barn skal oppleve voksne som lytter, har kompetanse på å tolke det barnet formidler og handle deretter. Barn i Gravdal barnehage skal oppleve å ha innflytelse på sin egen hverdag. Vi vil gjennom refleksjon og observasjoner i hverdagen arbeide med barns medvirkning ut fra barnas utviklings- og modningsnivå.

Barns medvirkning handler for oss i Gravdal barnehage ikke om at barn skal få bestemme, det handler om de voksnes holdninger til barn. Vi skal være tydelige og trygge voksne for barna, som setter grenser og rammer når det er behov for det. Tydelige voksne med tydelige rammer og grenser gir trygge barn. Barn må være trygge for å kunne medvirke i sin egen hverdag. Barn skal utvikles til å bli den beste versjonen av seg selv og ha respekt og forståelse for fellesskapet.

3. Reflekterte voksne

Gjennom temaet inkluderende fellesskap, vil vi ha et ekstra søkelys på forutsetningen den reflekterte voksne. Barn i Gravdal barnehage skal oppleve at tar del i et inkluderende fellesskap. Det vil være avgjørende at barnehagen er et godt psykososialt miljø for både voksne og barn. Noen områder vi skal jobbe med er gode relasjoner som gir trygghet, gode vennsksapsrelasjoner og trivsel, da dette er med på å sikre et godt psykososialt miljø. En forutsetning for å oppnå dette er at barna omgås voksne som har evne til å reflektere over egen praksis. Personalet må øve seg på å bli bevisst sin rolle, være en profesjonell voksen, gode rollemodeller, anerkjennende i relasjonen. De må ha gode kommunikasjonsformer og respekt i relasjonen. Det betyr at vi må øve mye. Vi skal etterstrebe og hele tiden bli enda bedre på mandatet vi er satt til å utføre. Vi reflekterer over egen praksis i her og nå situasjoner, i ulike møteteforma og i veiledning av hverandre. Metodene vi tar i bruk varierer fra praksisfortelling, rollespill, arbeid i grupper med case, foredrag, samarbeid med foresatte og kompetanseheving.

For å sikre at barn opplever at inkluderende fellesskap, stiller vi oss alltid spørsmålene:

- **Hva** må vi gjøre for at barn skal oppleve et inkluderende fellesskap i samspill og aktiviteter?
- **Hvordan** må vi gjøre det?
- **Hvorfor** gjør vi det vi gjør?

4. Gode rammer

Barnehagens rammer må være gode og tydelige for å kunne fylle hverdagene med godt pedagogisk innhold som gjør at barna tar del i et inkluderende fellesskap. De voksne må være til stede der barn er og ha mulighet til å konsentrere seg om utøvelse av godt samspill i relasjonen til barna. Derfor jobber vi hele tiden for å være i forkant, og ha god struktur og organisering, i tillegg til å ha godt arbeidsverktøy tilgjengelig. Kjennskap til ulike arbeidsmetoder og god arbeidsfordeling er også en forutsetning.

6. TENK SAMMEN

Tenk sammen er en arbeidsmåte i Sandefjord kommune som innebærer at alle som jobber med barn, unge og familier skal sette barn og unge i sentrum, slik at de som trenger det får enklere tilgang til på hjelp, bedre hjelp, og dermed få en større sjanse til å lykkes med å nå sine egne drømmer og mål. Dette innebærer et utvidet, tydelig og godt samarbeid om barnets beste med barnets familie og alle på laget rundt barnet. Dette betyr at vi skal samhandle på tvers og bygge gode rutiner og gode samarbeidsrutiner.

I Gravdal barnehage ivaretar vi dette ved å:

- Følge felles mål, planer og tiltak i Tenk sammen samarbeidet.
- Barnehagen skal gripe tidlig inn hvis det foreligger mistanke om omsorgssvikt
- Barnehagen skal i samarbeid med foresatte sørge for hensiktsmessige tiltak hvis barn ikke viser tilfredsstillende utvikling.

Barnehagen har rutiner for samarbeid med eksterne instanser når det gjelder barn som strever eller barn som trenger ekstra oppfølging. Nært samarbeid med foresatte på et tidlig tidspunkt er viktig. Vi har lav terskel for å innkalle til samtale der barnehagen sammen med foresatte drøfter barnets beste.

Ved behov samarbeider vi med eksterne instanser. Når enkeltbarn skal drøftes er det med foresattes samtykke.

Barnehagen samarbeider med andre instanser som: Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), Barnevern, Helsestasjon, Bupa, Glenne, Stat.ped, skolene.

QR-kode til informasjon om Tenk Sammen

[Sandefjord - Tenk sammen - prosjektet](#)

7. MEDVIRKNING I PLANLEGGINGSARBEIDET

BARNEPERSPEKTIVET

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntret til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. ».

«Det handler om å leke»

I Gravdal barnehage ivaretar vi barneperspektivet ved å ta barnas følelsesmessige uttrykk på alvor og gi de muligheten til å delta i planlegging og utføring av barnehagens hverdagsliv og aktiviteter. Barns rett til medvirkning handler om hvordan barna oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger. Gravdal barnehage har barns medvirkning som en del av innsatsområdet, mer under pkt. 5.

FORELDREPERSPEKTIVET

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling

I Gravdal barnehage ivaretar vi foresattes medvirkning og samarbeid med foresatte gjennom blant annet samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget består av en representant fra foresatte og en personalrepresentant fra hver avdeling, med hver sin vararepresentant. Det avvikles to møter pr. år, og innkalles til flere hvis behov.

Det er foresatte som har ansvaret for barns oppdragelse. Barnehagen representerer et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. Barnehagen og de foresatte skal vise forståelse, med det menes gjensidig respekt og anerkjennelse, for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal bestå av regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles..

For at vi skal ha mulighet til å nå målet om et tett og nært samarbeid med foresatte gjennomfører vi samtaler og møter med foresatte både høst og vår. Det viktigste tiltaket for å oppnå et godt samarbeid vil være den daglige uformelle dialogen i hente-bringe situasjoner. Vi har utarbeidet rutiner for hva som er viktig i hente-bringe situasjonen i Gravdal barnehage. Personalet har hovedansvar for å legge forholdene til rette for et godt samarbeid, samt at foresatte søker å oppnå et godt samarbeid med barnehagens ansatte. Vi setter stor pris på tilbakemeldinger fra foresatte og ser det som en god mulighet for å forbedre kvaliteten på samarbeidet. Det vil alltid være barnets beste som er i fokus i foreldresamarbeidet.

8. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON OG PROGRESJON

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg. lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

I Gravdal barnehage planlegger, vurderer, dokumenterer vi arbeidet og sørger for progresjon ved å:

«Det handler om å leke»

Årsplanen er hoved dokumentasjon på vårt planleggingsarbeid, og synliggjør vår tolkning av rammeplan. I tillegg har hver avdeling og førskolegruppen en plan for sitt pedagogiske arbeid tilpasset barnegruppens alder, basert på det pedagogiske innholdet i vår årsplan. Når det skal planlegges for ulike aktiviteter så tar vi i bruk et planleggingsskjema som består av Hva som skal gjøres, Hvordan det skal gjøres, Hvorfor skal det gjøres og Hvem som skal gjøre. Her er det viktig for oss å få frem den pedagogiske meningen med det som skal gjøres, drøfte hvorfor det vi velger er viktig for akkurat den barnegruppen eller barnet.

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.» (Rammeplan, kap.8)

Ut ifra årsplanen vurderer vi jevnlig vårt pedagogiske arbeid gjennom året for å sikre at vi har nådd de mål vi har satt oss. Det som vurderes er det enkelte barns utvikling, eventuelle spesialpedagogiske tiltak og barnehagens og avdelingens pedagogiske innhold, faste aktiviteter, organisering, struktur osv. Hensikten er å sikre at vi arbeider innenfor de bestemmelser som står i barnehageloven og rammeplanen samt å sikre det enkelte barns velferd og utvikling. Vi reflekterer og deler erfaringer med hverandre og legger opp nye strategier/opplegg dersom det er nødvendig. En slik prosessvurdering er vesentlig for å sikre at vi hele tiden jobber i forhold til målsetningene våre og at vi kan gjennomføre nødvendige endringer underveis. Ved denne vurderingen ser vi lettere utviklingen i arbeidet vårt, noe som fører til større interesse og inspirasjon hos personalet.

Vurdering

Pedagogisk dokumentasjon handler om refleksjon og læring, og er et godt vurderingsverktøy. Vi ønsker at barna skal ta mer del i hva som skal dokumenteres, og refleksjon rundt forskjellige hendelser og opplevelser i hverdagen. Vi skal være medforskende sammen med barna. Pedagogisk dokumentasjon hjelper barna å se på seg selv som enkeltindivider og gruppe, og de vil oppleve mestring, læring og omsorg. Vi vil synliggjøre dokumentasjonen og refleksjonene gjennom blant annet

- barnas arbeider
- bilder/fotografier av pedagogiske aktiviteter
- foreldreapp IST Dialog
- halvårsevalueringer
- referater fra ulike møtearenaer
- daglig korte samtaler med foresatte i bringe- og hentesituasjoner
- informasjonsskjerm i garderoben
- møter med foresatte
- samtaler med foresatte

Kvaliteten i det daglige samspeillet i barnehagen, der det tas utgangspunkt i barnets individuelle behov, er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon gjøres på de ulike møtearenaene som avdelingsmøte, pedagogisk ledermøte, fagmøter, personalmøte, planleggingsdager, samtaler og møter med foresatte. Vurdering skjer fortløpende underveis og planlagt på de formelle arenaene. Vi gjennomfører brukerundersøkelse en gang i året, hvor foresatte kan gi tilbakemelding anonymt til barnehagen. Og vi

analyserer og reflekterer over resultatene i personalgruppen i etterkant, og gjør justeringer eller velger forbedringsområde som blir tema på personalmøter og/eller foreldremøte.

Vurdering av årsplan og barnehagens pedagogiske virksomhet som helhet utføres i løpet av våren.

9. OVERGANGER

NY I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære

QR-kode til standard for tilvenning

I Gravdal barnehage legger vi til rette for en trygg tilvenning ved å gjennomføre de felles rutinene i kommunen, for å oppnå god overgang fra hjem til barnehage, slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet.

Barnehagen følger Sandefjord kommunes felles standard for tilvenning. Brosjyre sendes nye foresatte før oppstart.

Gravdal barnehage sine rutiner for tilvenning:

- April/Mai: Sende informasjon foresatte: tilvenningsbrev, tillatelse skjema og invitasjon til foreldremøte med foresatte, samt besøksuke.
- Juni: Besøksdager nye barn gjennomføres 1 uke, der foresatte og barn er til stede i en time hver dag denne uken. Foreldremøte for nye foresatte. Pedagogisk leder som har flest nye barn og enhetsleder deltar på møte.
- Juni/august: Oppstartsamtaler foresatte og ansvarlig pedagog.
- August: oppstart og tilvenning med nye barn og foresatte.
- September: Evaluering av tilvenning og oppstartsamtale skjemaer på ledermøte.

[standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf \(sandefjord.kommune.no\)](#)

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Gravdal barnehage sine rutiner overgang innad:

- April/mai/juni: Barn som skal bytte avdeling, faste besøksdager til den avdelingen de skal begynne på i august. Samt rullering/hospitering av ansatte som skal bytte avdeling.
- Mai/Juni: informasjon til foresatte om avdelingsbytte, samtaler med foresatte hvis behov og samtale/forberedelse av barn som skal bytte avdeling.
- Juni: overgangssamtaler pedagoger.

- September: Evaluering av barn som har byttet avdeling

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Våre rutiner for samarbeid med skolene:

- [KBU-SKO sammenheng og samarbeid i overgangen fra barnehage til skole og SFO - Compilo \(ksx.no\)](#)
- [KBU-SKO plan for pedagogisk samarbeid og kompetanseoverføring - Compilo \(ksx.no\)](#)
- [KBU-SKO - Informasjon om skolestarteren \(skjema\) - Compilo \(ksx.no\)](#)

10. VIKTIGE DATOER OG MERKEDAGER

Gravdal barnehage har en egen plan for årets gang og årshjul med viktige datoer og merkedager, som er gjeldende for hele barnehagen. Oversikt over årets gang og informasjon om hvert arrangement, blir sendt i appen for foresatte IST Dialog i forkant av markeringer.

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Elisabeth Jellum

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens Samarbeidsutvalg den – dato: 01.07.2024

